

ŠKOLA MAŠOV

*Základní škola Turnov-Mašov,
příspěvková organizace*



ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

1) IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Č.J.: ZŠ Ma 3/2024

název ŠD	Školní družina při ZŠ Turnov – Mašov, příspěvková organizace
IČO	727742739
sídlo	Turnov – Mašov, U Školy 56, 511 01 Turnov
telefon	481 321 113, 731 449 102
e-mail	zsmasov@seznam.cz
web	www.zsmasov.cz
vedení školy	Mgr. Denisa Štelzigová
vychovatelé	Jarmila Pivrcová, Bc. Pavla Gatterová
zřizovatel	Město Turnov, Antonína Dvořáka 335, 511 01 Turnov

Platnost dokumentu od 1. 9. 2024

.....

Mgr. Denisa Štelzigová, ředitelka školy

.....

Jarmila Pivrcová, zodpovědná vychovatelka

2. Charakteristika školní družiny (dále i ŠD)

Školní družina má klíčovou roli v podpoře žáků v období mimo vyučování. Poskytuje jim možnost relaxace, rekreace a zapojení do různých zájmových aktivit, které pomáhají upevňovat a rozšiřovat znalosti a dovednosti získané ve škole.

Žáci se účastní činností podle celoročního plánu, který zahrnuje jak řízené, tak spontánní aktivity. Tyto aktivity podporují jejich zvědavost a touhu po komunikaci a zábavě. Školní družina vytváří prostor pro přímé zážitky a interakci s okolím, což přispívá k jejich osobnímu rozvoji.

Družina je k dispozici jak před začátkem vyučování, tak po jeho skončení, a končí, když se žáci vrací domů nebo se zapojují do jiných mimoškolních aktivit.

Délka vzdělávání: školní rok

Forma vzdělávání: denní pravidelně každý den v pětidenním týdnu.

3. Cíle vzdělávání

Obecným cílem školní družiny je výchova harmonicky rozvinutého jedince.

- **Rozvoj osobnosti:** Podpora mravních a duchovních hodnot, získávání zkušeností a informací, celoživotní učení.
- **Všeobecné vzdělání:** Poskytování základních znalostí a dovedností, které podporují celkový rozvoj žáků.
- **Demokratické hodnoty:** Pochopení a uplatňování zásad demokracie, základních lidských práv a správné vztahy mezi dětmi, jakož i mezi dětmi a dospělými.
- **Národní a kulturní identita:** Utváření povědomí o národnostní, kulturní a jazykové příslušnosti, stejně jako o náboženské identitě každého jedince.
- **Rovnoprávnost:** Uvědomění si rovnosti mezi ženami a muži a zajištění stejných možností pro všechny.
- **Kulturní povědomí:** Poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, úcta k zvyklostem jiných zemí.
- **Ochrana životního prostředí:** Získávání znalostí a dovedností v oblasti ochrany životního prostředí a zdraví.

Ve školní družině je výchova také specifickou formou primární prevence sociálně patologických jevů.

Preventivní programy se zaměřují na tyto klíčové oblasti:

- **Zdravý životní styl:** Výchova k správným stravovacím návykům, pitnému režimu, osobní hygieně a tělesné zdatnosti, rozvoj citové stránky osobnosti.
- **Komunikační dovednosti:** Posilování dovedností v oblasti komunikace, rozvoj slovní zásoby, schopnost naslouchat a kultivace verbálního i neverbálního projevu.
- **Sociální kompetence:** Odpovědnost za vlastní chování, pravdomluvnost a schopnost efektivně řešit konkrétní životní situace.
- **Emoční regulace:** Učení se, jak zvládat stres a vyrovnávat se s neúspěchy.
- **Sebepoznání a sebevědomí:** Hledání vlastního místa ve skupině a posilování pozitivního myšlení.
- **Formování životních postojů:** Podpora tolerance, ochoty pomoci a schopnosti odolávat negativním vlivům.

Preventivní výchovné programy ve školní družině se zaměřují na tyto základní oblasti:

1. Zdravý životní styl: Výchova k správným stravovacím návykům, pitnému režimu, osobní hygieně a tělesné zdatnosti.

2. Komunikační dovednosti: Posílení schopností v oblasti komunikace, rozvoj slovní zásoby, naslouchání a kultivace verbálního i neverbálního projevu.

3. Sociální kompetence: Učení odpovědnosti za vlastní chování, pravdomluvnosti a schopnosti efektivně řešit životní situace.

4. Emoční regulace: Podpora dovedností zvládat stres, překonávat neúspěchy a vyrovnávat se s obtížnými emocemi.

5. Sebepoznání a sebevědomí: Pomoc při hledání vlastního místa ve skupině a posilování pozitivního myšlení.

6. Životní postoje: Formování postojů jako tolerance, ochota pomoci a schopnost odolávat negativním vlivům.

Tyto oblasti jsou klíčové pro celkový rozvoj žáků a prevenci sociálně patologických jevů.

4. Klíčové kompetence

Školní družina ve spolupráci se školou svými činnostmi přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Učí se plánovat si volný čas a reflektovat, co ho baví a co se naučil.
- učí se s chutí, započatou práci dokončí
- získané vědomosti dává do souvislosti
- získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích
- umí zhodnotit svoji práci

Aktivita

„Učím se hrou“

Kompetence k řešení problémů

- hledat řešení různých situací a úkolů.
- všímá si dění okolo a problémům, řeší je
- užívá logických, matematických i empirických (smysl poznání) postupů
- dokončuje započaté činnosti
- chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli

Aktivita:

- Řešení logických her a hlavolamů.
- dramatická výchova – navození situací
 - Řešení fiktivních problémů

Komunikativní kompetence

- Vyjadřuje se a naslouchá ostatním
- ovládá řeč, komunikuje bez ostychu s dětmi i dospělými
- vyjadřuje své pocity řečí, gestem
- komunikace je kultivovaná

Aktivity:

„Debatní kroužek: Diskuze o oblíbených tématech nebo knihách

„Divadelní improvizace“: Hraní krátkých scén nebo pohádek, kde děti vystupují.

Kompetence sociální a interpersonální

- umí spolupracovat a budovat vztahy s ostatními.
- rozhoduje o svých činnostech
- odpovídá za své činnosti, projevuje ohleduplnost
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- dokáže se prosadit i podřídit, umí přijmout kompromis

Aktivity

- navozování situací

Kompetence činnostní a občanské

- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně
- uvědomuje si svá práva a práva druhých, vnímá agresivitu a šikanu
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi
- odhaduje rizika svých nápadů
- chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské)

Aktivity:

- multikulturní a ekologická výchova.....

Kompetence k trávení volného času

- zná možnosti smysluplného trávení volného času
- umí si vhodně vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- umí říci „NE“ nevhodným nabídkám (nebojí se)

Aktivity:

- Žáci si naplánují, co chtějí dělat po škole.
- Workshopy: různé dílny (např. malování, keramika, sport), kde si děti mohou vyzkoušet nové zájmy

5. Obsah zájmově vzdělávacího programu ŠD

Navazuje na ŠVP I. stupně naší školy a týká se především oblast Člověk a jeho svět.

Obsahem se musí prolínat tyto okruhy:

- Místo, kde žijeme: poznáváme nejbližší okolí, vztah ke škole, městu státu, určení významných objektů, bezpečná cesta do školy...
- Lidé kolem nás: příbuzenské vztahy v rodině, vztahy ve škole, mezi dětmi, pravidla soužití, osvojení zásad vhodného společenského chování, tolerance, vzájemná úcta, základní lidská práva a práva dítěte, principy demokracie, předcházení šikaně...
- Lidé a čas: orientace v čase, vytváření pravidelných návyků, regionální pověsti, báje, tradice, zvyky, odlišnost způsobu života, správné trávení volného času...
- Rozmanitosti přírody: rozmanitosti živé i neživé přírody, ročních období a jejich proměny, vliv člověka na přírodu a její ochrana, vycházky do přírody a její pozorování
- Člověk a jeho zdraví: zdravý životní styl, hygiena, čistota, pitný režim, životospráva, ochrana před úrazy, udržování tělesné kondice....

6. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání

Školní družina je určena pro žáky 1.stupně přihlášené k pravidelné denní docházce (z kapacitních důvodů zejména pro žáky 1. a 2. tříd). Přijetí do ŠD není nárokové. Žáci jsou přijímáni pouze do naplnění kapacity ŠD 60 žáků.

O zařazení žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy na základě řádně vyplněné přihlášky a posouzení všech stanovených kritérií:

Kritéria přijetí:

1. Žáci 1. ročníku
2. Žáci 2. ročníku
3. Žáci 3. ročníku

4. Ostatní žáci

Podmínky úplaty za zájmové vzdělávání ve ŠD

a) Úplata činí 200,- Kč měsíčně bez ohledu na počet dní strávených ve ŠD. Vybírá se ve dvou částech. První část (září - prosinec 800 Kč) do 15. září. Druhá část (leden - červen 1200 Kč) do 15. ledna. Úplatu zaplatí zákonný zástupce v hotovosti nebo bankovním převodem.

Bankovním převodem: na číslo účtu: 1263692349/0800. Do zprávy pro příjemce uveďte jméno a příjmení svého. Sourozence neslučujte, zaplaťte každé dítě zvlášť

b) Úplata je nevratná. Neuhrazení úplaty může být důvodem k vyloučení docházky účastníka do ŠD.

Výši úplaty může ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže

a) Účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi.

b) Účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách.

c) Účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb podle zákona o sociálních službách.

d) Účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb podle zákona o státní sociální podpoře.

e) Skutečnosti na snížení či osvobození od úplaty musí zákonný zástupce prokázat řediteli

Dále může být účastníkovi úplata snížena

a) Pokud je v kalendářním měsíci omezen nebo přerušen provoz družiny po dobu delší než 5 dnů, úplata se účastníkovi poměrně sníží.

Provoz a režim

a) Ranní provoz ŠD je od 6:30 hod. do 7:25 hod.

b) Odpolední provoz je od 11:30 hod do 16:00 hod.

- Doba, kdy mohou účastníci odcházet ze ŠD je po obědě do 13:10 hodin, dále potom po vycházce ve 14:20 hodin.
- Ve výjimečných případech lze čas odchodu řešit individuálně s vychovatelkou účastníka.
- Pokud má účastník odejít ze ŠD jinak, než je uvedeno v zápisovém lístku, sdělí toto rodič písemně.
- zákonný zástupce je povinen si účastníka vyzvednout nejpozději v 16 hodin.

c) Po skončení vyučování

- Do ŠD předává žáky vyučující.
- Účastníci jsou rozděleni do dvou oddělení podle věku, každé oddělení má kapacitu 30 účastníků.
- K činnosti využívá třídy, školní hřiště, školní zahradu, sokolovnu a okolí školy.
- V případě, že účastníci navštěvují kroužky Střediska volného času Turnov, ze ŠD je vyzvedávají a tamtéž vrací vedoucí zájmových útvarů
- V 15:00 dochází ke spojení činností v odděleních a účastníci jsou převáděni do oddělení s provozem do 16:00
- Zákonní zástupci jsou o činnosti ŠD informováni vychovatelkami přímo, prostřednictvím webových stránek školy, či případně zprávami zapsanými v notýsku.

d) Při předávání žáků hlásí ústně pedagogický pracovník vychovatelce závažné skutečnosti (nevolnost, drobný úraz).

e) Stejný postup dodržují také vychovatelky, pokud si předávají účastníky mezi sebou v průběhu provozu ŠD.

f) Postup vychovatelky při nevyzvednutí účastníka ze ŠD:

1. Telefonicky kontaktuje zákonné zástupce žáka.

2. Informuje ředitele školy a zavolá Policii ČR, která ve spolupráci s orgánem sociálně –právní ochrany dětí zajistí předání dítěte zákonným zástupcům.

Odhlášení ze školní družiny je možné během celého školního roku písemnou formou.

7. Popis materiálních a ekonomických podmínek

Materiální podmínky

Družiny využívají vybavení tříd:

- třídy jsou vybavené počítačem, interaktivní tabulí, kobercem, skříňkami pro uložení materiálu a her, hraček, stavebnic
- oddělení má vlastní část místnosti, která je vybavena vhodným nábytkem (stoly a židličky pro práci, lze přepažit).

Prostorové podmínky

- třídu s hernou
- hřiště s umělým povrchem a školní zahradu
- tělocvičnu v sokolovně
- počítačovou učebnu
- prostředí školní družiny je bezpečné, odpovídající hygienickým normám

Personální podmínky

- činnost řídí zodpovědná vychovatelka ŠD
- kvalifikovanost vychovatelek
- další vzdělávání
- počítačová gramotnost
- organizační schéma: vedoucí vychovatelka ŠD – vychovatelky ŠD

8. Bezpečnost a ochrana zdraví

- Žáci ŠD se řídí platnými směrnici BOZ a Vnitřním řádem školní družiny. Bezpečnost a ochranu zdraví žáků při činnostech zajišťuje každý vychovatel ve svém oddělení metodicky správným a plánovitým výběrem činností v jednotlivých aktivitách.
- ŠD zajišťuje vhodnou strukturu režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu, vhodný stravovací a pitný režim, ochranu žáků před úrazy.
- ŠD vytváří podmínky ochrany žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.
- Veškeré zjištěné nedostatky v prostorách ŠD, školní zahrady nebo školy, které by ohrožovaly žáky ŠD, vychovatelé okamžitě nahlásí vedení školy.
- Žáci ŠD jsou pravidelně seznamováni s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a s pravidly zajišťujícími jejich bezpečnost.
- Vychovatelka seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor – škola, ŠD, ŠJ, tělocvična, školní hřiště
- Při úrazu žáka zváží vychovatelka situaci – ošetří žáka sama, zavolá zákonné zástupce, event. lékařskou pomoc. Všechny úrazy se zapisují do knihy úrazů a okamžitě hlásí zákonným zástupcům.

- Žák je povinen okamžitě hlásit vychovateli nevolnost nebo každé zranění při činnostech ŠD.
- Žák se v ŠD chová tak, aby nenarušoval výchovně vzdělávací proces a neohrožoval zdraví své a zdraví ostatních žáků.
- Za bezpečnost žáků a ochranu jejich zdraví během pobytu v ŠD a na akcích které pořádá, odpovídá

9. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadané žáky

- Výchova a vzdělávání žáka ve školní družině vychází z obtíží žáka ve vzdělávání, respektuje specifika žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ve školských zařízeních.
- Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou individuálně začleňováni do oddělení školní družiny. Školní družina se řídí doporučenými podpůrnými opatřeními – formy práce, spec. pomůcky, asistent pedagoga. Vychovatelé spolupracují s pedagogy školy, PPP, SPC a zákonnými zástupci.
- **Nadaní a mimořádně nadaní žáci**
- Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.
- Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.
- Školní družina se snaží vyhledávat a rozvíjet talent a nadání i mimořádné nadání žáků dostatkem studijního materiálu, individuálním přístupem, podnětným prostředím.
- Podporuje a rozvíjí literární, výtvarné a pohybové schopnosti nadaných a mimořádně nadaných žáků. Vychovatelé spolupracují s pedagogy školy, vedoucími zájmových útvarů, PPP a zákonnými zástupci.

10. ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Podzim

- seznámení se s režimem školy, s kamarády a okolím školy
- poučení o pravidlech bezpečnosti
- hry na školní zahradě, pohybové aktivity na hřišti, soutěže
- procházky, hry v přírodě a v lese, stopovaná
- pozorování změn v přírodě
- sběr přírodních materiálů a následné vyrábění s jejich použitím
- výroba halloweenských lucerniček
- strašidelný den ve škole
- kolektivní hry ve školní družině
- četba, vyšívání, skládání z papíru
- v tělocvičně nácvik míčových her, skoků přes švihadlo apod.
- příprava na advent

Zima

- čertovský karneval, výroba masek
- výroba vánočních dáreků, přání
- seznámení se s vánočními zvyky, zpívání koled, zdobení stromečku
- vánoční soutěže, posezení ve třídě
- Bílá zima
- bobování, stavění sněhuláků, iglů
- četba na pokračování, luštění křížovek
- vyrábění dáreků pro budoucí prvňáčky
- Karnevalový čas
- karneval, tanec, soutěže
- výroba masek, příprava výzdoby
- seznámení s masopustními zvyky
- procházky do lesa

Jaro

- Jaro kolem nás
- výlet na rozhlednu Hlavatice
- pozorování jarní přírody, procházky po okolí
- měsíc knih – oslava čtení, vyprávění a knížek

- loučení se zimou
- Svátky jara
- výroba velikonočních přání, malování kraslic
 - Velikonoční závody
 - celodenní výlet a spaní ve škole
 - běh čarodějnic
- Čas z květin pleten
- měsíc požární ochrany
 - oslava dne matek, výroba přáníček a dárků
 - mezinárodní den rodiny
 - hry na hřišti, zahradě

Léto

Léto už je tady

- oslava Dne dětí, pořádání soutěží
 - návštěva koupaliště Maškova zahrada
 - pohybové hry, křížovky, čelenky v lese
 - Četba – pohádky na přání
 - Dramatické chvílky – navozování situací, improvizace
 - Tanec – volná improvizace, opakování tanečků
 - Vycházky do přírody – poznávání lučních rostlin – pletení věnečků
 - Rozlišování stromů podle listů a plodů
 - Význam sběru léčivých rostlin
-
- **Dílčí cíle daných aktivit**
 - uvědomování si vlastní osobnosti
 - spolupráce ve skupině
 - rozvoj vzájemných vztahů
 - podílení se na životě ve škole